

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

173. An & qualiter suspendatur, vel non suspendatur effectus, seu executio sententiæ privationis beneficii ob delictum, dum ea aliàs à jure non intenditur ipso jure.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Lott. l. 3. q. 18. n. 201. ubi: non omnibus delictis atrocibus (qualia reputantur omnia, quae capitalia sunt; capitalia autem censentur, pro quibus à jure imposita est poena ultimi supplicii. Lott. *ibid.* n. 199. & 100. juxta l. 2. ff. de public. Judic. & Menoch. de arbit. casu 265. n. 3.) eadem est per SS. Canones & constitutiones apostolicas privationis poena ipso jure indicta, sed aliquibus duntaxat atrocioribus, prout vel sceleris immanitas, vel frequentior lapsus occasionem ita sentiendi legislatori dedit, ut inde nusquam praetendi possit privatio ipso jure ex sola atrocitate, nisi concurrat specialis legis determinatio, quod est regula in omni materia & c.

2. Respondeo secundò: in dubio, dum verba privationis non sunt clara, nunquam praesumitur privatio ipso jure, sed tantum privatio per sententiam. Gonz. gl. 15. n. 153. citans Tiraq. in l. si unquam v. revertatur. à n. 168. (qui etiam n. 136. tradit 76. limitatione hujus regulæ) Gamb. de off. & pot. leg. l. 5. n. 163. Garc. cit. n. 5. citans pro hoc eisdem, quos pro prima responsione citarat. Lott. loc. cit. n. 203. Paris. l. 14. q. 2. n. 4. Pirh. loc. cit. Porro casus, in quibus intrat privatio beneficii ipso jure, uti & in quibus intrat privatio solum per sententiam, vide apud Gonz. gl. 15. *ferè per totum.* Azor. p. 2. l. 7. c. 18. 17. Lell. de justit. l. 2. c. 34. dub. 34. Tond. in qq. benef. p. 1. c. 27. & alios apud Garc. cit. c. 10. n. 6. de quibus in particulari infra.

Questio 171. Vacatio ipso jure per qua verba inducatur?

Respondeo: Illa verba *eo ipso* important privationem à lege ipso jure, & lata sententia absque alio ministerio. Gonz. gl. 56. n. 30. (quamvis autem ibi loquatur de privatione alternativæ, quam incurrit Episcopus; par tamen est ratio de privatione beneficii; cum ipse Gonz. gl. 15. de hac loquens huc remittat) citans pro hoc gl. in c. quam sit. v. *eo ipso.* de elect. in 6. & *ibid.* Franc. super S. ceterum. n. 4. Abb. in c. delictantes. de foro comper. nu. 8. Tiraq. in l. si unquam. c. de revoc. donat. v. revertatur. n. 142. & c. Item per verba *hoc ipso.* Gonz. n. 32. ex Tiraq. ubi ante. Item deficientibus verbis dictis *eo ipso*, vel *hoc ipso* per verba: *privatus existat*: Gonz. *ibid.* n. 33. citans gl. in c. extirpanda. de prob. v. *privatum.* & *ibid.* Host. & Innoc. & c. quia participium presentis temporis regulariter poenam ipso jure inducit. Gonz. n. 34. citans Abb. in c. delictantes. num. 8. gl. in c. quoniam. v. *macrone percussum.* de off. Ordinar. Corneum. conf. 246. n. 1. l. 3. Tiraq. ubi ante. à nu. 32. vide eundem Gonz. gl. 15. n. 154. ubi remittit ad Felin. in c. Rodolphus. de rescrip. à n. 24. ubi de hoc plenissime.

Questio 172. Circa privationem beneficii per sententiam, qualiter ad hanc poenam procedi possit?

Respondeo: Cum sit poena gravissima & ordinaria, ut dictum, hinc intrat criminalitarum propositio; quòd ad ordinariam poenam procedi non potest, nisi contra legitime confessum vel convictum. C. Luca. de benef. d. 75. n. 4. qui tamen subdit *ibid.* nu. 8. quòd, licet de stricto jure, quoties agitur de privatione beneficii jam obtenti, requiratur plena & concludens probatio, & non sufficiat aliquem esse judicatum seu diffamatum; cum id solum attendatur circa inhabilitatem, vel post

positionem ad asssequendum. Veruntamen vehemens diffamatio, ob quam apud populum tale delictum habetur pro certo (ut contingit, quando adsunt indicia indubitata) facile operatur, ut iudices, praesertim magna tribunalia, non improbabili dilateant arbitrium, & rigorosos juris Cancellos transcendant, potissimum ubi agitur de delictis aded scandalosis (agit ibi de defloratione Monialis) sive ubi intrant alia motiva prudentialia. Similia habet d. 76. nu. 11. ubi, quòd ad consulendum delictis & scandalis, intret maxima: *Ordo est ordinem non servare*: ideoque exorbitans rigor adhibetur, in magis praesertim tribunalibus, tanquam in casu exemplari juris cancellos aliquantulum transcendendo.

Questio 173. Effectus seu executio sententiae privationis beneficii ob delictum, dum ea alias à jure non intenditur ipso jure, an & qualiter suspendatur, vel non suspendatur?

1. **R**espondeo primò: ab hac sententia tanquam à sententia hominis datur appellatio; sive is ex suppositione criminis notorii puniat. Lott. l. 3. q. 18. n. 53. citans Felin. in c. Rodolphus. de rescrip. n. 37. sive simpliciter declaret factum, ex cujus suppositione lex ipso jure poenam irrogat. Lott. n. 54. citans Abb. in c. pervenit. de appellat. n. 6. neque in hoc casu sustinetur appellatio à gravamine legis; cum lex perpetuò sit justa, & neminem gravet; sed tanquam à gravamine illato per iudicem, qui potuit decipi circa factum. Lott. citans Alciat. in l. si qua poena, quocirca interposita provocacione, hoc casu suspenditur executio, donec in iudicatum sententia transierit. Lott. num. 56. quòd ubi factum, dicitur sententia sortita suum effectum. Inter ceteros autem modos hunc effectum suspendendi praecipuus fere est appellatio. Lott. num. 68. etiam temeraria juxta Bald. modò valida sit, id est, non peccet in forma, neque sit prohibita; qualiter in pluribus casibus ea prohibetur vel à lege, vel à rescripto Principis. Lott. à n. 69.

2. Respondeo secundò: In hoc casu prohibita appellationis, hac non obstante, procedi potest ad executionem, modò tamen illud jure sit liquidum, & nullo modo turbidum; cessante enim, aut turbidà hac prohibitione appellationis, teneat iudex deferre appellationi. Lott. à nu. 74. & si is spretà appellatione nitatur exequi tanquam destitutus auctoritate, non intelligitur procedere ut iudex, sed ut privatus; cui proinde privatim & de facto resisti potest. Lott. n. 76. citans Felin. in c. si quando. de off. deleg. n. 2. Innoc. *ibid.* v. *resistere.* Lancellot. de arbitrat. appelland. ampliat. 20. n. 1. modò agatur de iudicio irtractabili & irreparabili. Lott. n. 77. citans Felin. ubi ante. Bald. in l. ab executione. c. quorum appellat. non recip. Contra facultatem tamen istam resistendi de facto sufficit velamen justitiae. Lott. nu. 78. citans Bart. in l. prohibitorium. c. de jure fisci. num. 6. neque admittitur illa resistencia de facto, nisi pro tuenda personà, non autem pro tuenda re vel possessione, ità ut in articulo immisionis in possessionem resistencia illa sit impertinens, & à jure reprobata. Lott. nu. 29. citans Bart. ubi ante. Porro quae hic dicta de appellatione, quòd ea suspendat executionem, locum etiam habent in casu supplicationis aut recursus, ubicunque supplicatio vel recursus succedit loco appel-

appellationis. Lott. n. 80. citans Bero. *conf. 113. n. 8. vol. 3. Lancell. de attent. p. 2. c. 19. n. 33.* aliàs secus; regulariter enim prohibita non impeditur executio prætextu aut supplicationis, aut recursus aut revisionis. Lott. à n. 81. citans Lancell. ubi ante n. 19. & 16. Menoch. *de arbit. q. 70. n. 23.* sicut nec nullitatis, aut extraordinarii remediti restitutionis in integrum deductio executionem suspendit, ubicunque deducitur iudicatum ex tribus conformibus, aut ex duabus; ubi id statuto speciali indutum. Lott. à nu. 83. qualiter autem excipi possit à tribus vel duabus conformibus, & facultas sit dicendi de nullitate, vide eundem Lott. fusè à n. 94.

Quaestio 174. An, si Episcopus vel aliter iudex competens propter delictum non tantum atrox, sed grave, pro quo beneficiatus veniat deponendus, seu privandus, in eum ferat sententiam depositionis ad juris præscriptum, an illico vacet beneficium, & quæ in ordine ad hunc effectum spectanda in dicta sententia verborum forma?

Respondeo ad primum affirmativè. Lott. à n. 3. q. 33. n. 42. citans Abb. *in c. tua. de pen. nu. 3. & 4. Rebuff. in pr. tit. de mod. amit. benef. n. 61.* Neque obstat, quòd etiam in iis criminibus, pro quibus sic statutum, admittatur talis depositus, seu sententiatus ad correctionem, juxta idem *c. cum non ab homine*: nam id non implicat suspensionem executionis privationis beneficii; sed solum abnegationem potestatis laici iudicis, ne is contra illum tanquam rejectum à foro Ecclesiæ in suum forum, procedat; quæ rejectio non contingit aliter, quàm per actualem degradationem, juxta *cir. c. cum non ab homine. Lott. loc. cit. n. 44.*

2. Respondeo ad secundum: Nil refert sub qua forma concipiatur sententia illa; perinde enim est, sive fiat per verbum *privamus*, sive per verbum *deponimus*, sive per verbum *suspendimus in perpetuum*. Lott. *ibid. n. 43.* citans Butrio *in c. ac sclerius*.

Quaestio 175. Qualiter procedendum à iudice Ecclesiastico contra beneficiatum in eo condemnando pro delicto, pro quo depositionis poena à Canone non est iussa seu statuta, sed in ejus arbitrio posita?

Respondeo cum de puniendo delicto simpliciter agitur, beneficiato legitime convicto, concipienda est sententia (si id exigat qualitas criminis) super hoc articulo privationis, aut explicitè, aut implicitè pronuntiando super depositione, eò quòd, licet poena hæc imminet pro quocunque grandi delicto, ut Abb. Rebuff. & c. supra citati: Neque, ut ait Lott. *l. 3. q. 33. nu. 48.* est, qui illud in dubium revocet, ut de homicidio &c. non censetur tamen illata, quantumcunque etiam iusta sit inferri à jure per sententiã, si id in ea non expressum, juxta dicta paulò supra. Lott. *loc. cit. n. 50.* Felin. *in c. inquisitionis. de accusat. n. 7.* Rebuff. *in pr. tit. de modo amit. n. 64.* Lamb. *de jurep. p. 1. d. 2. q. 6. a. 9. nu. 1.* Zerol. *in pr. p. 1. v. privatio. §. 1.* Gutier. *qq. can. l. 2. c. 2. n. 29.* Paris. *l. 3. q. 16. n. 29.* & alii citati à Garc. *p. 1. c. 3. n. 98.* sic Rota *in Esventina. de anno 1543.* consuluit referente eodem Garc. *n. 99.* quòd condemnatus de homicidio, ex quo in sententia non erat posita, seu expressa privatio beneficiorum antea obtentorum, etiam post

talem sententiam non erat privatus jure sibi in illo beneficio ante condemnationem homicidii competentis. Neque *ex l. 1. ff. ad turpill. ubi: Si autem pronuntiaverit calumniatus, & condemnatus eum, & quamvis nihil de pena suljerit, tamen juris potestas adversus eum exercetur, &c.* inferre licet contrarium, nempe quod in pœna infligenda per sententiam damnatus de crimine, de quo jure meretur privationem, eò ipso privatus sit beneficio, licet in sententia nihil exprimat: Nam id intelligendum, dum crimen tale, cui à lege ipso jure statuta talis expressè pœna, v. g. privationis; utpote in quo casu iudex non privat per sententiam, sed declarat delictum commissum, & sequitur mox poena privationis à jure, etiam si in hac sententia non exprimat talis poena incurta, juxta dicta supra ex Felin. *in c. Rodolph. de rescript. non autem quando lex non privat ipso jure, sed mandat privari, seu imponit poenam per sententiam, in quo casu ipse iudex privat, & licet factum notorium sit, semper opus est hac sententiã iudicis, quã irrogetur ab eo privato; ita ut si in hoc casu, vel etiam ubi condemnat simpliciter de crimine aliàs digno hac poenã privationis, in jure fortè non expressè iusta inferri hæc poena privationis; etsi de ea in sententia mentio non fiat, mox sequatur, absque eo, quòd opus sit novã sententiã privationis, sive qua poena privationis expressè imponatur; quasi in executionem istius sententiæ condemnatoris simpliciter & generaliter lata super crimine, quòd ultimum voluit Innoc. *in c. postulasti. de foro competente.* apud Garc. *loc. cit. nu. 104.* Neque audiendus est hic Garc. dum *n. 105. & 106.* ait, videri posse conciliari has sententias dicendo; quòd dum iudex simpliciter tantum pronuntiaret absque ulla addita poenã super delicto digno privari, v. g. dicendos *condemno te de tali crimine: vel declaro te tale crimen admisisse;* sequatur seu inducatur dicta poena privationis; non verò sequatur ea, si de crimine digno privari, non tamen actu ipso inducente privationem, condemnet, aliquam poenam irrogando, absque eo, quòd de hac poena privationis mentionem faciat in sententia. Multò minus audiendus est, sed ab eo cavendum, ut ait Lott. *loc. cit. n. 58.* dum ex suo tradit in hoc postremo casu, dum nimirum iudex super tali delicto digno privari pronunciat, etiam imponendo aliam poenam, induci privationem, etsi de eo mentio nulla facta in sententia; dum delictum est tale, quòd inducit irregularitatem, v. g. homicidium, eò quòd tunc, quia talis irregularis est inhabilis, non potest remanere cum beneficiis, privatio non tam sit in poenam, quàm ratione inhabilitatis: Nam, ut ait Lott. ex Molina. *de just. & jure. d. 78. nu. 2.* (quem aliàs pro se citat Garc.) irregularitas hujusmodi inducit quidem incapacitatem pro obtinendis in futurum beneficiis; non tamen pro retinendis obtentis; sed ad summum exigat talem privandum. Similiter neque obstat, quòd, cum ab hujusmodi gravioribus delictis separari nequit infamia, canonizato per sententiam delicto, satis inde colligatur mens juris, ne Superior Ecclesiasticus patiar hujusmodi infamem beneficio Ecclesiastico potiri, sed ut, quemadmodum præveniens infamia eum ab illo obtinendo arceat, ita superveniens eundem ab obtento dejiciat. Lott. *à n. 59.* Nam hæc omnia procedunt non nisi ex supposito, si feratur in talem sententiam, per quam fiat hujusmodi remotio à beneficio, seu applicetur ei poena privationis; ita tamen*